

silaje podepsanou plnou moc, nezodpověděl výslovně dotaz Dr. Č., zda smí jednati dle příkazu jeho bratra Antonína M-a (žalobce). Okolnosti této nelze podle § 914 a 915 obč. zák. přikládati jiný smysl, než ten, že Dr. Č., obdržev plnou moc, musí se pro to které jednání rozhodnouti pod vlastní zodpovědností proti svému zmocniteli, a že v poměru mezi zmocněným a zmocnitelem není pro otázku, zda zmocněnec dostál svým povinnostem proti zmocniteli (§ 1009 a násl. obch. zák.), výlučně směrodatným, zda k určitému jednání dal příkaz Antonín M. čili nic. Není tedy pochyby, že přivolení dané Dr. Č-em jest podle § 1017 obč. zák. přivolením Josefa M-a samého, a zároveň jest patrné, že o obmyslnosti na straně žalované, jež se domohla vkladu přednosti na základě přivolení Dr. Č-a, nemůže býti řeči. Předpisu, že by táž osoba nemohla býti smluvním zmocněncem více osob, v jichž zájmech by snad mohla vzniknouti kolise, není v hmotném právu; jinak tomu jest podle předpisu §§ 271 a 272 obč. zák. při zákonném zastoupení osob nepožívajících svéprávnosti. Ostatně Dr. Č. jednal jen v zastoupení Josefa M-a, ježto Antonín M. a žalovaná podepsali dluhopis 23. ledna 1922 vlastnoručně. Již to, co uvedeno, stačí k zamítnutí žaloby.

Čís. 8945.

Soudní obstavkou podle § 379, třetí odstavec čís. 3 ex. ř. zapovídá se odpůrci ohrožené strany jen takové nakládání s obstavenou pohledávkou, jímž by se vedení exekuce na tuto pohledávku pro ohroženou stranu znemožnilo nebo stížilo. Takovým nakládáním není vydobytí vnuceného zástavního práva ve prospěch obstavené pohledávky proti poddlužníkovi.

Proti povolení exekuce ve prospěch obstavené pohledávky odpůrci ohrožené strany nemůže poddlužník namítati opoziční žalobou, že soudní obstavka jest skutečností nárok odpůrce ohrožené strany zastavující, jde-li jen o exekuci zřízením vnuceného zástavního práva.

(Rozh. ze dne 10. května 1929, Rv II 732/28.)

Žalované byla usnesením ze dne 13. dubna 1928 povolena proti žalobkyni k vydobytí peněžité pohledávky exekuce vnuceným zřízením zástavního práva. Prozatímním opatřením povoleným dne 21. března 1928 firmě T. bylo žalobkyni zakázáno, až na další soudní nařízení plniti, co žalobkyně žalované dluží, a žalované bylo zapovězeno, by pohledávku nevybrala. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalované zrušení exekuce povolené usnesením ze dne 13. dubna 1928. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, o d v o l a c í soud žalobu zamítl. D ů v o d y: Jest přisvědčiti prvému soudu, že tu jde o žalobu podle § 35 ex. ř., a jest též pravda, že žaloba podle § 35 ex. ř. může býti podána dlužníkem, bylo-li vymáhajícimu věřiteli soudní obstavkou zakázáno s pohledávkou nakládati, protože zákaz jest skuteč-

ností nárok zastavující, ovšem jen tenkrát, jde-li o exekuci, kterou se s pohledávkou, obstávkou dotčenou, nakládá, protože jiná exekuce obstávkou vůbec není dotčena. Dále jest správné stanovisko prvního soudu, že co do účinku obstávky rozhoduje její formální platnost, která v tomto případě v době vedení exekuce ještě nebyla zrušena, protože návrh na zrušení byl podán teprve po povolení exekuce a zrušení bylo povoleno teprve dne 5. května 1928. Nicméně jest odvolání ospravedlněným, protože, jak již shora uvedeno, na základě obstávky lze opoziční žalobou odporovati exekuci jen tenkrát, jednal-li poddlužník, vymáhající věřitel v exekuci, napadené opoziční žalobou, touto exekucí skutečně proti soudní obstávce, nakládal-li s pohledávkou, kterou mu bylo zapovězeno nakládati. Spadá-li však jeho jednání mimo pojem »nakládání« podle § 379 třetí odstavec ex. ř. nemůže býti podána s úspěchem ani opoziční žaloba. Nutno se proto zabývat s pojmem »nakládání«, jakž vyplývá z významu prozatímního opatření a z toho, že zákon v § 379 třetí odstavec, se zákazem »nakládání« bezprostředně spojuje záповěď vybrání pohledávky. Prozatímní opatření jest prostředkem, jímž zákon chce věřitele zajistiti proti tomu, že se dlužník zbavuje svého jmění v neprospěch věřitele. Bylo-li prozatímní opatření povoleno obstávkou, bylo-li majiteli pohledávky zakázáno s pohledávkou nakládati, zejména ji vybrati, neznamená to nic jiného, než že jest mu zapovězeno, by nic nepodnikl, čímž pozbývá dispozice nad pohledávkou. Není tudíž již oprávněn pohledávku postoupiti, nesmí ji vybrati, čímž pozbývá vůbec existence, nesmí k jejímu vymáhání vésti exekuci, poněvadž exekuce vede k uspokojení a k zániku pohledávky. Hlavním případem nakládání jest vybrání pohledávky a proto zákonodárce tento případ ještě zvlášť uvádí, ačkoliv vlastně již jest obsažen v pojmu »nakládání«. Řečeným jednáním mění se právní stav mezi majitelem pohledávky a jeho dlužníkem ke škodě věřitele poddlužníka a původní právní stav má právě prozatímním opatřením býti zachován. Prozatímní opatření nesměruje však k tomu, by zabránilo majiteli pohledávky pohledávku upevniti, není mu proto zapovězeno, dáti si pohledávku zajistiti ručiteli, není mu ani zakázáno, by si k zajištění pohledávky nezřídil hypoteku a vnucené zřízení práva zástavního, o které tu jde, není v podstatě než vnuceným zřízením hypoteky. Tím se právo majitele pohledávky a též právo jeho věřitele, v jehož prospěch bylo vydáno prozatímní opatření, utvrzuje, exekuce vnuceným zřízením zástavního práva jako taková nevede vůbec přímo k uspokojení vymáhající strany a k zániku pohledávky, takováto exekuce nespadá vůbec pod pojem »nakládání« podle § 379 ex. ř., protože vůbec není dispozicí s pohledávkou, kterou tato ve své existenci mohla by býti ohrožena. Stanovisko odvolatelky, že vymáhající věřitelka exekucí zřízením práva zástavního s pohledávkou vůbec nenakládala, že tato exekuce není zakázána obstávkou a že proto obstávka není okolností nárok zastavující, odpovídá tudíž úplně zákonu, žaloba podle § 35 ex. ř. pozbývá podle toho podkladu.

N e j v y š š í s o u d nevyhově! dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, uplatňující jen dovolací důvod podle čís. 4 § 503 c. ř. s., není oprávněné. Soudní obstávka podle třetího odstavce čís. 3 § 379 ex. ř. záleží v tom, že se odpůrci ohrožené strany zakazuje každé nakládání s obstavenou pohledávkou, zejména její vybrání, a že se zároveň poddlužníku nařizuje, by až do dalšího soudního rozkazu pohledávku neplatil. K tomu ustanovuje § 385 ex. ř., že poddlužník ručí ode dne doručení zákazu k jeho rukám za škodu z neuposlechnutí tohoto soudního zákazu, že však je oprávněn zbaviti se tohoto ručení složením obstavené pohledávky na soudě (§ 1425 obč. zák.). Z těchto ustanovení vyplývá, že se soudním zákazem poddlužníku hlavně nařizuje, by až do dalšího soudního nařízení dlužnou pohledávku neplatil — leč k soudu složil — a že se odpůrci ohrožené strany zapovídá jen takové nakládání s obstavenou pohledávkou, kterým by se vedení exekuce na tuto pohledávku pro ohroženou stranu znemožnilo nebo stížilo. Právními činy, které jsou s to, budoucí vedení exekuce zmařiti anebo značně stížiti, jsou při pohledávkách přijetí zaplacení, zcizení, darování, postup aneb zastavení pohledávky, nemůže však jím býti vydobytí vnuceného práva zástavního ve prospěch obstavené pohledávky proti poddlužníkovi. Poddlužnice nemůže proti povolení vnuceného práva zástavního ve prospěch pohledávky odpůrkyně ohrožené strany namítati opoziční žalobou podle § 35 ex. ř., že soudní obstávka povolená firmě T. jest skutečností nárok zastavující, ježto nejde tu, jak dovoděno, o nakládání s pohledávkou odpůrkyně ohrožené strany proti předpisu § 379 třetí odstavec čís. 3 ex. ř., jehož účelem je, by nárok ohrožené strany byl zajištěn proti opatření odpůrce znemožňujícímu aneb značně stěžujícímu exekuci na tuto pohledávku pro ohroženou stranu, nýbrž o zajištění obstavené pohledávky.

Čís. 8946.

Rejstříkový soud nemůže sám od sebe změnit stanovy společenstva v ustanovení, jež jest již v rejstříku zapsáno, může však vybídnouti společenstvo k odstranění rozporu zapsaných již stanov se zákonem.

(Rozh. ze dne 11. května 1929, R I 265/29.)

Zapisuje změnu stanov společenstva co do předmětu podniku, vyloučil rejstříkový soud ze zápisu odstavec 5 § 2 stanov, jenž byl již zapsán v rejstříku. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y: Vyloučen byl ze zápisu odstavec 5 § 2 stanov právem, neboť obstarávání a kupování cenných papírů, mincí a valut komisionářsky nebo na vlastní účet pro členy jest obchodem bankovním a takovýto obchod přesahuje svépomocný účel činnosti družstevní vytčený v § 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. Na tom nemění nic okolnost, že tento odstavec 5 § 2 stanov byl již zapsán ve společen-